

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Kilebygda Montessoriskole
Jensejordet Nord 9
3739 Skien
Tel. 406 18 059
Org.nr: 994 833 499

Skien 03-01-2015

Høringsuttalelse – endringer i privatskolelova.

Vi vil hovedsakelig fokusere på forslaget om å øke minste elevtall fra minst 15 til 30 elever. (Punkt 10.5 Minste elevtall (privatskolelova § 2-2 tredje ledd) i høringsnotatet.)

Dagens bestemmelse i privatskolelova § 2-2 tredje ledd, lyder slik:

«Dersom ein skole har færre enn 15 elevar tre skoleår i samanheng, fell godkjenninga bort. For norske skolar i utlandet gjeld ei tilsvarende minimumsgrense på 10 elevar. Departementet kan i særskilde tilfelle gjere unntak frå minimumskrava til elevtal. Skolar som berre driv verksemd etter § 2-1 bokstav g, er ikkje omfatta av minimumskrava til elevtal.»

Konsekvensen av forslaget om å endre fra «færre enn 15 elever» til «færre enn 30 elever» mener vi vil gjøre det svært vanskelig å starte opp og drive privatskoler. En konsekvens kan bli at flere eksisterende privatskoler må legges ned.

1. Foreldres rett til å velge.

Vi viser innledningsvis til høringsnotatets punkt 1.2 om behovet for endringer, hvor regjeringen stadfester at de er opptatt av å sikre den enkelte elevs rett til å velge mellom forskjellige skoler. I artikkel 13-3 i FN-konvensjonen slås forelderretten fast:

”Konvensjonspartene forplikter seg til å respektere foreldres og, når det er aktuelt, vergers frihet til å velge andre skoler for sine barn enn dem som er opprettet av offentlige myndigheter, forutsatt at skolene oppfyller eventuelle minstekrav til undervisningen fastsatt eller godkjent av staten, og til å sikre sine barn en religiøs og moralsk undervisning i samsvar med deres egen overbevisning.”

Vi ser at en dobling av minstekravet til antall elever vil føre til en ytterligere svekkelse av denne rettigheten.

2. Nærmiljøets betydning

Vi mener helt klart at nærmiljøperspektivet må vektlegges, fremfor skolestørrelsen. Jf. barns rett til å gå på skole i nærmiljøet.

Mange av skolene som blir berørt av endringsforslaget ligger i små lokalsamfunn. Av disse er flere etablert som følge av skolenedleggelse. Skolene har en viktig rolle i lokalsamfunnet, både for elevene og resten av lokalsamfunnet. Elevene får gå på en skole i sitt nærmiljø og blir dermed sosialisert og integrert i det lokalsamfunnet de vokser opp i.

En skole i nærmiljøet er med på å bidra til et trygt miljø for elevene og et tettere samarbeid hjem/skole.

I denne sammenheng vil vi vise til følgende sitat og artikkel:

«Forskning viser at sosial tilhørighet og nærhet til lokalsamfunnet er grunnleggende forutsetninger for en inkluderende skole.» Referanse: <http://forskning.no/barn-og-ungdom-pedagogiske-fag-skole-og-utdanning/2012/06/skolen-ma-vaere-naer>

3. Kommuneøkonomi og skolestruktur

Vi er klare på at kommuneøkonomi ikke må telle som et moment ved etablering av privatskoler, da retten til å velge skole må veie tyngre, jf. punkt 1 over.

Statlige overføringer dekker kostnadene per elev uansett om eleven går på en privat eller en offentlig grunnskole.

Ved å ha skoler i nærmiljøet vil dette redusere kommunens/fylkeskommunens utgifter til transport. I tillegg gir det kortere reisetid for elevene.

Vi tror tvert imot at det er de større privatskolene som har betydning for en kommunes skolestruktur og økonomi, ikke de små.

4. Økonomiske konsekvenser

Statstilskuddet følger eleven uavhengig om den går på en privat eller offentlig skole. Argumentet i høringsnotatet vedrørende kommunenes omprioriteringsmuligheter mener vi ikke kan være et argument for endring fra 15 til 30 elever.

Muligheten til å starte og drive privatskole uten statstilskudd er ikke et reelt alternativ. Dette vil medføre så store kostnader knyttet til foreldrebetaling at det i realiteten ikke vil la seg gjennomføre, med unntak i de store byene.

Mange private skoler etableres utenfor urbane sentra. Som private bedrifter skaper de arbeidsplasser i distriktene og skatte- og avgiftsinntekter til kommune og stat.

5. Kvalitet

Vi mener en endring av loven bør komme som en konsekvens av faglige begrunnelser, men kan ikke se at det foreligger faglige kvalitetsmessige vurderinger på at grensen bør økes fra 15 til 30 elever.

«Anita Berg-Olsen ved Høgskolen i Nesna har forsket på kvalitet i små skoler, og har funnet ut at små skoler har særegne pedagogiske muligheter som er forskjellige fra store skoler. Seniorforsker Karl Jan Solstad ved Nordlandsforskning sier at det ikke fins forskningsmessig grunnlag for at de små skolene i gjennomsnitt verken er bedre eller dårligere enn større skoler når det gjelder skolefaglig læring, men at småskolen har mange aktiva som sosial læring, fysisk utvikling, trygt miljø, samarbeid skole/hjem, samt at skolen ofte er en ressurs i nærmiljøet.» Referanse: <http://www.tb.no/meninger/debattartikler/bedre-kvalitet-ved-store-skoler-1.5816932>

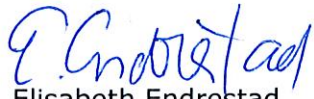
Slik vi ser det, så er ikke private skoler en konkurrent til den offentlige skolen, men et supplement. Den skal gi foresatte en reell valgfrihet i valg av pedagogisk retning.

Det foreliggende høringsnotatets forslag til endring mht minste elevstørrelse innskrenker denne valgfriheten betraktelig. I realiteten vil det bety at færre privatskoler med rett til statstilskudd vil bli startet opp, og flere eksisterende vil bli lagt ned.

Forslag om endring fra 15 til 30 elever vil ikke utgjøre vesentlige økonomiske konsekvenser totalt sett for samfunnet, men for de som omfattes av endringen vil konsekvensene være store.

Avslutningsvis vil vi bemerke at endringen vil berøre mange montessoriskoler, da denne pedagogikken er spesielt godt egnet for små miljøer. Montessoripedagogikken er blant annet basert på at de små elevene lærer av de store, og de store repeterer stoffet gjennom å hjelpe de små elevene. De arbeider selvstendig i grupper på tvers av alder. Dette gjenspeiler lokalsamfunnet på en god måte hvor man er vant til å hjelpe hverandre.

Med vennlig hilsen
Kilebygda Montessoriskole SA

Elisabeth Endrestad
Fungerende styreleder